

PARLAMENT EUROPEJSKI

2009 - 2014

Ujednolicony dokument legislacyjny

12.12.2013

EP-PE_TC1-COD(2012)0199

*****|**

STANOWISKO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

przyjęte w pierwszym czytaniu w dniu 12 grudnia 2013 r. w celu przyjęcia decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady nr .../2014/UE ustanawiającej działanie Unii na rzecz Europejskich Stolic Kultury na lata 2020–2033 i uchylającej decyzję 1622/2006/WE (EP-PE_TC1-COD(2012)0199)

PE 519.982

PL

Zjednoczona w różnorodności

PL

STANOWISKO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

przyjęte w pierwszym czytaniu w dniu 12 grudnia 2013 r.

w celu przyjęcia decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady nr .../2014/UE ustanawiającej działanie Unii na rzecz Europejskich Stolic Kultury na lata 2020–2033 i uchylającej decyzję 1622/2006/WE

[Poprawka 84]

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 167 ust. 5 tiret pierwsze,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

uwzględniając opinie Komitetu Regionów¹,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą²,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) ma na celu tworzenie coraz ściślejszego związku między narodami Europy i powierza Unii zadania w zakresie, między innymi, przyczyniania się do rozkwitu kultur państw członkowskich, w poszanowaniu ich różnorodności narodowej i regionalnej, równocześnie podkreślając znaczenie wspólnego dziedzictwa kulturowego. W tym względzie Unia – jeśli to niezbędne – wspiera i uzupełnia działania państw członkowskich na rzecz pogłębienia znajomości i usprawnienia rozpowszechniania kultury i historii narodów europejskich.

¹ *Dz.U. C 113 z 18.4.2012, s. 17 i Dz.U. C 17 z 19.1.2013, s. 97.*

² Stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 12 grudnia 2013 r.

(2) W komunikacie Komisji [] dotyczącym Europejskiej agendy kultury w dobie globalizacji świata [], który Rada potwierdziła rezolucją z dnia 16 listopada 2007 r. []¹, a **Parlament Europejski rezolucją z dnia 10 kwietnia 2008 r.**², wyznacza się cele przyszłych działań Unii w dziedzinie kultury. Działania te powinny promować różnorodność kulturową oraz dialog międzykulturowy. Powinny one również propagować kulturę jako katalizator kreatywności w kontekście wzrostu gospodarczego i miejsc pracy, a także jako istotny element stosunków międzynarodowych Unii.

(2a) ***Celem Konwencji UNESCO w sprawie ochrony i promowania różnorodności form wyrazu kulturowego, która weszła w życie z dniem 18 marca 2007 r. i której Unia jest stroną, jest ochrona i promowanie różnorodności kulturowej, sprzyjanie interkulturowości i uświadamianie wartości różnorodności kulturowej na płaszczyźnie lokalnej, krajowej i międzynarodowej.***

¹ Dz.U. C 287 z 29.11.2007, s. 1.

² **Dz.U. C 247 E z 15.10.2009, s. 32.**

- (3) Decyzja nr 1622/2006/WE Parlamentu Europejskiego i Rady¹ ■ ustanowiła działanie Wspólnoty na rzecz obchodów „Europejskiej Stolicy Kultury” w latach 2007-2019.
- (4) Z ocen działania na rzecz obchodów Europejskich Stolic Kultury oraz z konsultacji społecznej dotyczącej przyszłego działania po 2019 r. wynika, że stolice kultury stały się stopniowo jedną z najambitniejszych inicjatyw kulturalnych w Europie, a zarazem jedną z najbardziej cenionych przez obywateli Europy.
- (5) Miasta, którym przyznano tytuł Europejskiej Stolicy Kultury, stopniowo dodają do pierwotnych celów tego tytułu – czyli podkreślania bogactwa i różnorodności kultur europejskich i cech im wspólnych oraz pogłębiania wzajemnego zrozumienia między obywatelami Europy – nowy wymiar: wykorzystując efekt dźwigni związany z tytułem, stymulują szerzej pojęty rozwój miasta ***zgodnie z jego strategią i priorytetami.***

¹ Decyzja nr 1622/2006/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 października 2006 r. ustanawiająca działanie Wspólnoty na rzecz obchodów "Europejskiej Stolicy Kultury" w latach 2007–2019 (Dz.U. L 304 z 3.11.2006, s. 1).

- (6) Cele *niniejszego działania na rzecz Europejskich Stolic Kultury* są w pełni zgodne z celami programu „Kreatywna Europa” ustanowionego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr .../2013¹, który w swym założeniu zmierza do *zachowania, rozwijania i* propagowania europejskiej różnorodności kulturowej i językowej, *promowania dziedzictwa kulturowego Europy* oraz wzmocnienia konkurencyjności *europejskiego* sektora kultury i sektora kreatywnego, *zwłaszcza sektora audiowizualnego*, by w ten sposób wspierać inteligentny, trwały wzrost gospodarczy sprzyjający włączeniu społecznemu. *Pomagają one także wzmocnić poczucie przynależności do wspólnego obszaru kulturowego oraz stymulować dialog międzykulturowy i wzajemne zrozumienie.*
- (6a) *Do realizacji tych celów ważne jest rozwijanie przez miasta, którym przyznano tytuł Europejskiej Stolicy Kultury, kontaktów między ich sektorami kulturalnymi i kreatywnymi a takimi sektorami, jak edukacja, badania, środowisko naturalne, rozwój obszarów miejskich czy turystyka kulturalna. Przeszłość pokazuje zwłaszcza możliwości Europejskich Stolic Kultury w działaniu jako siła napędzająca rozwój lokalny i turystykę kulturalną, co podkreślono w komunikacie Komisji z dnia 30 czerwca 2010 r. pt. „Europa jako najpopularniejszy kierunek turystyczny na świecie – nowe ramy polityczne dla europejskiego sektora turystycznego”, który został przyjęty z zadowoleniem przez Radę w rezolucji z dnia 12 października 2010 r.² oraz potwierdzony przez Parlament Europejski w rezolucji z dnia 27 września 2011 r.³*

¹ *Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr .../2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. ustanawiające program „Kreatywna Europa” (2014-2020) i uchylające decyzje nr 1718/2006/WE, nr 1855/2006/WE i nr 1041/2009/WE (Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 221).*

² *14944/10.*

³ *Dz.U. C 56 E z 26.2.2013, s. 41.*

- (6b) *Dla miast, którym przyznano tytuł Europejskiej Stolicy Kultury, ważne jest także wspieranie włączenia społecznego i równości szans oraz dokładanie wszelkich starań, aby zapewnić możliwie najszersze zaangażowanie wszystkich części składowych społeczeństwa obywatelskiego w przygotowanie i realizację programu kulturalnego, ze szczególnym uwzględnieniem grup marginalizowanych i znajdujących się w niekorzystnej sytuacji społecznej.*
- (7) Przeprowadzone oceny oraz konsultacja społeczna **zdecydowanie pokazały**, że Europejskie Stolicy Kultury niosą ze sobą wiele potencjalnych korzyści, pod warunkiem że starannie je zaplanowano. Pozostają one w pierwszym rzędzie inicjatywą kulturalną, ale mogą **przynieść** również znaczące korzyści społeczne i gospodarcze, zwłaszcza gdy zostają wpisane w długoterminową i opartą na kulturze strategię rozwoju danego miasta.
- (8) *Niniejsze działanie Europejskie Stolicy Kultury wiąże się również z wieloma wyzwaniem. Organizacja rocznego programu działań kulturalnych wiąże się z dużym wysiłkiem. Wykorzystanie związanego z tym potencjału udało się niektórym **Europejskim Stolicom Kultury** bardziej niż innym. Dlatego też należy wzmocnić działanie na rzecz Europejskich Stolic Kultury, aby pomóc wszystkim miastom w najlepszym wykorzystaniu zdobytego tytułu.*

- (9) Tytuł Europejskiej Stolicy Kultury powinien być nadal zastrzeżony dla miast, **niezależnie od ich wielkości**, ale – celem dotarcia do szerszego kręgu odbiorców i dla zwiększenia oddziaływania inicjatywy – miasta te powinny mieć nadal możliwość zaangażowania **otaczającej je strefy**.
- (10) Tytuł Europejskiej Stolicy Kultury powinien być nadal przyznawany w oparciu o program kulturalny przygotowany specjalnie **dla** Europejskiej Stolicy Kultury i posiadający bardzo silny wymiar europejski ■ . ■ Program ten powinien być **również** częścią bardziej długoterminowej strategii **o trwałym wpływie na rozwój lokalnego środowiska gospodarczego, kulturalnego i społecznego**.
- (11) Dwuetapowy proces wyboru oparty na uporządkowanym chronologicznie wykazie państw członkowskich i przeprowadzony przez ■ zespół niezależnych ekspertów (**„zespół ekspertów”**) sprawdził się jako uczciwy i przejrzysty. Proces ten umożliwił miastom udoskonalenie złożonych wniosków między etapem wyboru wstępnego a etapem ostatecznego wyboru w oparciu o porady fachowe otrzymane od **zespołu ekspertów**. Pozwolił on również na równomierne rozmieszczenie **Europejskich** Stolic Kultury we wszystkich państwach członkowskich. **Ponadto aby zapewnić ciągłość działania i uniknąć utraty doświadczeń i know-how, jaka miałyby miejsce w przypadku jednoczesnej wymiany wszystkich członków, wymiana członków zespołu ekspertów powinna odbywać się stopniowo.**

- (11a) *Należy zapewnić państwom członkowskim dostęp do krajowej wiedzy specjalistycznej poprzez umożliwienie państwom członkowskim powoływania maksymalnie dwóch ekspertów do zespołu ekspertów odpowiedzialnego za wybór i monitorowanie miast.*
- (12) Kryteria wyboru powinny zostać uściślone, poprzez co miasta otrzymałyby *lepsze wytyczne na temat celów i wymogów do spełnienia, aby uzyskać tytuł Europejskiej Stolicy Kultury. Kryteria wyboru powinny też być łatwiejsze do mierzenia*, aby wesprzeć zespół ekspertów w wyborze i monitorowaniu miast. *W związku z tym szczególną uwagę należy zwrócić na plany miast kandydujących dotyczące działań odnoszących się do spuścizny, wpisanych w długoterminową strategię polityki kulturalnej, co może mieć trwały wpływ kulturalny, gospodarczy i społeczny.*
- (13) Etap przygotowawczy, mający miejsce między wyznaczeniem miasta a rokiem obchodów, ma zasadnicze znaczenie dla powodzenia obchodów Europejskiej Stolicy Kultury. Zainteresowane strony są w dużym stopniu zgodne co do tego, że wprowadzone decyzją nr 1622/2006/WE środki towarzyszące były bardzo przydatne dla miast. Środki te należy dodatkowo rozbudować, w szczególności w drodze częstszych posiedzeń i wizyt monitorujących przeprowadzanych przez członków zespołu ekspertów w miastach, a także w drodze dalszego pogłębienia wymiany doświadczeń między byłymi, obecnymi i przyszłymi *Europejskimi* Stolicami Kultury, włączając w to miasta kandydujące. *Wyznaczone miasta mogą także rozwijać dodatkowe więzi z innymi Europejskimi Stolicami Kultury.*

(14) Nagroda im. Meliny Mercouri osiągnęła silną wartość symboliczną, o wiele większą od rzeczywistej kwoty pieniężnej, która w ramach nagrody może zostać przyznana przez Komisję. Należy jednak uściślić i zaostriżyć warunki wypłaty nagrody, by w ten sposób zapewnić wypełnienie przez wyznaczone miasta spoczywających na nich zobowiązań.

(14a) *Miasta kandydujące powinny zbadać możliwości – w miarę potrzeby – wykorzystania wsparcia finansowego ze strony programów i funduszy unijnych.*

(15) Zainteresowane miasta muszą zadbać o to, aby ze wszystkich materiałów informacyjnych jasno wynikało, że Europejskie Stolice Kultury są ***działaniem unijnym.***

- (16) Z przeprowadzonych przez Komisję ocen wyników poprzednich obchodów Europejskich Stolic Kultury nie można uzyskać danych źródłowych dotyczących wpływu obchodów. Oceny te opierają się na danych zgromadzonych na szczeblu lokalnym. W związku z tym kluczową rolę w procesie oceny powinny odgrywać miasta, które powinny wprowadzić skuteczne mechanizmy pomiaru.
- (17) Doświadczenia z *przeszłości* pokazały, że udział krajów kandydujących może *pomóc im zbliżyć się* do Unii Europejskiej poprzez podkreślenie wspólnych aspektów kultur europejskich. Dlatego też działanie na rzecz Europejskich Stolic Kultury powinno znów być otwarte na udział krajów kandydujących i potencjalnych krajów kandydujących po 2019 r.
- (17a) *Aby zachować jednak zasadę równości wobec miast w państwach członkowskich, każde miasto w krajach kandydujących, jak i w potencjalnych krajach kandydujących powinno mieć prawo do udziału tylko w jednym konkursie w okresie od 2020 r. do 2033 r. Ponadto, również aby zachować zasadę równości wobec państw członkowskich, każdy kraj kandydujący lub potencjalny kraj kandydujący powinien móc być gospodarzem obchodów jedynie jeden raz w okresie od 2020 r. do 2033 r. Z tego względu miasta z krajów kandydujących lub potencjalnych krajów kandydujących, którym przyznano już organizację obchodów w okresie objętym niniejszą decyzją, nie mogą uczestniczyć w kolejnych konkursach w tym samym okresie.*
- (18) W celu zapewnienia jednolitych warunków wdrażania niniejszej decyzji, a w szczególności przepisów dotyczących wyznaczania Europejskich Stolic Kultury, Komisji powinny zostać przyznane uprawnienia wykonawcze.

- (19) Decyzję **nr** 1622/2006/WE należy uchylić i zastąpić niniejszą decyzją. Jej przepisy powinny jednak obowiązywać w odniesieniu do wszystkich Europejskich Stolic Kultury do 2019 r., które zostały już wyznaczone lub w stosunku do których trwa proces wyznaczania.
- (20) Ponieważ cele niniejszej decyzji, **tj. ochrona i propagowanie różnorodności kultur w Europie, podkreślanie cech im wspólnych oraz wspieranie wkładu kultury w długoterminowy rozwój miast**, nie mogą zostać w wystarczającym stopniu osiągnięte przez państwa członkowskie z uwagi w szczególności na potrzebę wspólnych, jasnych i przejrzystych kryteriów i procedur związanych z wyborem i monitorowaniem Europejskich Stolic Kultury, a także na potrzebę głębszej koordynacji między państwami członkowskimi, natomiast możliwe jest, **z uwagi na skalę i oczekiwane skutki niniejszego działania**, lepsze ich osiągnięcie na poziomie Unii, Unia może podjąć działania zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej. Zgodnie z zasadą proporcjonalności określoną w tym artykule niniejsza decyzja nie wykracza poza to, co jest niezbędne dla osiągnięcia tych celów,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1
Ustanowienie

Niniejszym ustanawia się działanie Unii ***zatytułowane „Europejskie Stolice Kultury” (zwane dalej „niniejszym działaniem”)*** na lata 2020–2033.

Artykuł 2
Cele

1. Ogólne cele działania są następujące:
 - a) ochrona i propagowanie różnorodności kultur ***w Europie*** oraz podkreślanie cech im wspólnych, ***a także zwiększenie wśród obywateli poczucia przynależności do wspólnej przestrzeni kulturalnej;***
 - b) wspieranie wkładu kultury w długoterminowy rozwój miast ***zgodnie z ich strategiami i priorytetami.***

2. Cele szczegółowe działania są następujące:

- a) zwiększenie zakresu, różnorodności i europejskiego wymiaru oferty kulturalnej w miastach, także w drodze współpracy transnarodowej;
- b) poszerzenie dostępu do kultury i zwiększenie uczestnictwa w kulturze;
- c) wzmocnienie potencjału sektora kultury oraz jego powiązań z innymi sektorami;
- d) podniesienie międzynarodowej rangi miast dzięki kulturze.

Artykuł 3

Dostęp do działania

- 1. *Konkurs na tytuł Europejskiej Stolicy Kultury jest otwarty jedynie dla miast, które mogą zaprosić do udziału otaczające je obszary.*
- 1a. *Liczba Europejskich Stolic Kultury w danym roku (zwanym dalej „rokiem obchodów”) nie przekracza trzech.*

Co roku wyznaczone zostaje maksymalnie po jednym mieście z każdego z dwóch państw członkowskich wyszczególnionych w harmonogramie prac (zwanym dalej „harmonogramem”) przedstawionym w załączniku oraz, w określonych latach, najwyżej jedno miasto z kraju kandydującego lub potencjalnego kraju kandydującego lub najwyżej jedno miasto z państwa, które przystąpiło do Unii w okolicznościach przedstawionych w ust. 3a.

1. Miasta z państw członkowskich mają prawo zostać wyznaczone na Europejską Stolicę Kultury na okres jednego roku **zgodnie z harmonogramem**.

█

█

3. Miasta w krajach kandydujących i potencjalnych krajach kandydujących, **które w dniu opublikowania zaproszenia do składania wniosków określonego w art. 10 uczestniczą w programie „Kreatywna Europa” lub w kolejnych programach unijnych na rzecz kultury**, mogą się ubiegać o tytuł Europejskiej Stolicy Kultury **na okres jednego roku** w ramach konkursu otwartego organizowanego co trzy lata **zgodnie z harmonogramem** .

W latach 2020–2033 miasta w krajach kandydujących i potencjalnych krajach kandydujących **mają prawo do udziału jedynie w jednym konkursie**.

Ponadto w latach 2020–2033 każdy kraj kandydujący lub potencjalny kraj kandydujący może być gospodarzem obchodów tylko jeden raz.

- 3a. Państwa, które przystąpią do Unii po przyjęciu niniejszej decyzji, ale przed dniem 31 grudnia 2026 r., siedem lat po przystąpieniu zyskują prawo bycia gospodarzem obchodów Europejskiej Stolicy Kultury zgodnie z przepisami i procedurami, które mają zastosowanie do państw członkowskich. Harmonogram zostaje odpowiednio zaktualizowany. Państwom, które przystąpią do Unii po dniu 31 grudnia 2026 r., nie przysługuje prawo do uczestnictwa w niniejszym działaniu na rzecz Europejskich Stolic Kultury jako państwom członkowskim.*

Jednak w latach, dla których wyznaczono już zgodnie z harmonogramem trzy Europejskie Stolice Kultury, miasta w państwach, które przystąpiły do Unii, zyskują prawo – w kolejności przystępowania – do bycia gospodarzem obchodów Europejskiej Stolicy Kultury dopiero w kolejnym wolnym roku w harmonogramie.

Jeżeli miasto w państwie, które przystąpiło do Unii, uczestniczyło uprzednio w konkursie dla krajów kandydujących i potencjalnych krajów kandydujących, nie może uczestniczyć w kolejnych konkursach dla państw członkowskich. Jeżeli miasto w państwie, które przystąpiło do Unii, zostało wyznaczone na Europejską Stolicę Kultury w latach 2020–2033 zgodnie z ust. 3, państwo to nie zyskuje po swoim przystąpieniu prawa do nominowania na Europejską Stolicę Kultury kolejnego ze swoich miast w ramach niniejszego działania.

Jeżeli do Unii z tą samą datą przystąpiło więcej niż jedno państwo i jeżeli pomiędzy tymi państwami nie ma porozumienia co do kolejności ich uczestnictwa w niniejszym działaniu, Rada organizuje losowanie.

Artykuł 4

Wnioski

2. W oparciu o kryteria określone w art. 5 Komisja przygotowuje wspólny formularz wniosku (*zwany dalej „formularzem wniosku”*), który jest stosowany przez wszystkie miasta kandydujące. *Jeżeli miasto zaprasza do udziału otaczający je obszar, wniosek jest składany w imieniu miasta.*
3. Każdy wniosek opiera się na programie kulturalnym o wyraźnym wymiarze europejskim. Program *kulturalny* obejmuje okres jednego roku i powstaje specjalnie w związku z tytułem Europejskiej Stolicy Kultury, zgodnie z kryteriami określonymi w art. 5. █

Artykuł 5

Kryteria

Kryteria oceny wniosków (*zwane dalej „kryteriami”*) dzielą się na sześć kategorii: *„wkład w strategię długoterminową”*, *„wymiar europejski”*, *„treści kulturalne i artystyczne”*, *„zdolność wypełnienia roli”*, *„zasięg”* i *„zarządzanie”*.

1. W odniesieniu do *„wkładu w strategię długoterminową”* *bierze się pod uwagę* następujące czynniki:
 - a) fakt, że strategia kulturalnego rozwoju miasta została wprowadzona przed złożeniem wniosku, włącznie z *działaniem na rzecz Europejskich Stolic Kultury oraz* z planami dotyczącymi *wsparcia* *działalności kulturalnej* po roku obchodów;
 - b) plany służące wzmocnieniu potencjału sektora kultury *i sektora kreatywnego, w tym tworzeniu długotrwałych powiązań między sektorem kultury a sektorami gospodarczym i społecznym w danym mieście;*

- d) przewidywane długoterminowe skutki obchodów dla miasta *i jego rozwoju* w wymiarze kulturalnym, społecznym i gospodarczym;
- e) plany dotyczące monitorowania oraz oceny skutków obchodów dla miasta, *a także rozpowszechniania wyników tej oceny,*

4. Następujące czynniki podlegają ocenie w odniesieniu do „wymiaru europejskiego”:

- a) zakres i jakość działań promujących różnorodność kulturową Europy, *dialog międzykulturowy i większe wzajemne zrozumienie między obywatelami Europy;*
- b) zakres i jakość działań podkreślających wspólne aspekty kultur europejskich, dziedzictwa i historii Europy, jak również integrację europejską *oraz bieżącą tematykę europejską;*

- c) zakres i jakość działań prezentujących artystów europejskich, współpraca z podmiotami lub miastami w różnych państwach, **w tym w stosownych przypadkach z innymi Europejskimi Stolicami Kultury** oraz partnerstwa transnarodowe;
- d) strategia mająca na celu przyciągnięcie uwagi szerokich kręgów europejskiej i **międzynarodowej** opinii publicznej;

4a. Następujące czynniki podlegają ocenie w odniesieniu do „treści kulturalnych i artystycznych”:

- a) **jasna i spójna wizja i strategia artystyczna leżąca u podstaw programu kulturalnego na rok obchodów;**
- b) **zaangażowanie lokalnych artystów i organizacji kulturalnych w tworzenie i realizację programu kulturalnego;**

- c) *zakres i różnorodność proponowanych działań oraz ich ogólna wartość artystyczna;*
 - d) *zdolność łączenia lokalnej spuścizny kulturowej i tradycyjnych form sztuki z nowymi, innowacyjnymi i eksperymentalnymi formami ekspresji kulturalnej.*
- 4b. *W odniesieniu do „zdolności do wypełnienia roli” miasta kandydujące wykazują, że:*
- a) *wniosek ma szerokie wsparcie polityczne oraz zapewnione trwale zaangażowanie ze strony władz lokalnych, regionalnych i krajowych;*
 - b) *miasto posiada lub będzie posiadało odpowiednią i sprawną infrastrukturę umożliwiającą goszczenie obchodów.*
5. Następujące czynniki podlegają ocenie w odniesieniu do „zasięgu”:
- a) *zaangażowanie społeczności lokalnej i lokalnego społeczeństwa obywatelskiego w przygotowanie wniosku i realizację obchodów Europejskiej Stolicy Kultury;*

- b) tworzenie dla szerokich kręgów społeczeństwa – w szczególności dla osób młodych, *wolontariuszy* oraz osób zmarginalizowanych i znajdujących się w trudnym położeniu, w tym mniejszości –nowych, trwałych możliwości biernego lub czynnego udziału w działaniach kulturalnych. ■ Szczególną uwagę poświęca się także kwestiom dostępności tych działań dla osób niepełnosprawnych i osób starszych;
- c) ogólna strategia pozyskiwania odbiorców, a w szczególności powiązania z kształceniem i z uczestnictwem ze strony szkół.

6. Następujące czynniki podlegają ocenie w odniesieniu do „zarządzania”:

- a) realność *strategii gromadzenia funduszy i* proponowanego budżetu, *w tym – w stosownych przypadkach – planowane starania o wsparcie finansowe ze strony unijnych programów i funduszy*. Budżet ten obejmuje etap przygotowawczy, sam rok obchodów, ocenę i zapewnienie działań związanych ze spuścizną obchodów *oraz plan postępowania awaryjnego*;

- b) planowana struktura zarządcza i wykonawcza związana z obchodami Europejskiej Stolicy Kultury, **która przewiduje m.in. właściwą współpracę między władzami lokalnymi a strukturą wykonawczą, w tym zespołem artystycznym;**
- c) **procedury** mianowania i **zakresy** działania dyrektora **generalnego i** dyrektora artystycznego;
- d) strategia **marketingowa i** komunikacyjna, która jest kompleksowa i uwypukla fakt, że Europejskie Stolicy Kultury to **działanie unijne.**
- da) **istnienie struktury wykonawczej, której pracownicy posiadają właściwe umiejętności i doświadczenie, które pozwolą zaplanować program kulturalny na rok obchodów, zarządzać nim i go realizować.**

Artykuł 6

Zespół ekspertów

1. Tworzy się zespół niezależnych ekspertów (*zwany dalej „zespołem ekspertów”*) w celu przeprowadzania procedur wyboru i monitorowania.

1a. W skład zespołu ekspertów wchodzi 10 ekspertów mianowanych przez instytucje i organy Unii zgodnie z ust. 2 (zwanym dalej „ekspertami europejskimi”).

Ponadto w przypadku wyboru i monitorowania miasta z państwa członkowskiego danemu państwu członkowskiemu przysługuje prawo mianowania maksymalnie dwóch ekspertów (zwanym dalej „ekspertami krajowymi”), zgodnie z własnymi procedurami i w porozumieniu z Komisją.

2. **█**

Po przeprowadzeniu zaproszenia do wyrażenia zainteresowania Komisja proponuje grupę potencjalnych ekspertów europejskich.

Parlament Europejski, Rada i Komisja wybierają następnie z tej grupy po trzech ekspertów i mianują ich zgodnie ze swoimi procedurami. Komitet Regionów wybiera z *tej grupy* jednego eksperta i mianuje *go* zgodnie ze swoimi procedurami.

Przy wyborze ekspertów europejskich każda z *tych instytucji* i każdy z *tych organów Unii* starają się zadbać o *komplementarność kompetencji*, zrównoważone *pochozenie* geograficzne i *równowagę płci w całym zespole ekspertów*.

■

- 2a. *Wszyscy eksperci posiadają obywatelstwo Unii. Są oni niezależni i posiadają znaczne doświadczenie i wiedzę fachową w zakresie sektora kultury, rozwoju kulturalnego miast, lub organizacji obchodów Europejskiej Stolicy Kultury lub międzynarodowego wydarzenia kulturalnego o podobnym zakresie i podobnej skali. Eksperti są ponadto w stanie poświęcić pracom w zespole ekspertów odpowiednią liczbę dni roboczych w roku.*

Zespół ekspertów wyznacza swojego przewodniczącego.

3. **█** Ekspertów *europejskich* mianuje się na okres trzech lat.

Niezależnie od akapitu pierwszego, podczas *tworzenia* pierwszego zespołu ekspertów Parlament Europejski mianuje swoich **█** ekspertów na okres trzech lat, Rada – na okres jednego roku, Komisja – na okres dwóch lat, a Komitet Regionów – na okres jednego roku **█** .

4. **Wszyscy** członkowie **█** zespołu ekspertów deklarują wszelkie faktyczne lub potencjalne konflikty interesów dotyczące określonego miasta kandydującego. W przypadku takiej deklaracji ze strony *eksperta* lub w przypadku ujawnienia takiego konfliktu interesów *ekspert* ten ***składa rezygnację, a stosowna instytucja lub stosowny organ Unii lub państwo członkowskie zastępują go inną osobą na pozostały okres kadencji, zgodnie z odpowiednią procedurą.***
5. ***Komisja publikuje na swojej stronie internetowej*** wszelkie sprawozdania zespołu ekspertów.

Artykuł 7

Składanie wniosków w państwach członkowskich

1. Każde państwo członkowskie odpowiada za zorganizowanie konkursu dla swoich miast zgodnie z harmonogramem.
2. Państwo członkowskie publikuje zaproszenie do składania wniosków *co najmniej* sześć lat przed ■ rokiem obchodów.

W drodze odstępstwa państwa członkowskie uprawnione do wyznaczenia Europejskiej Stolicy Kultury na 2020 r. publikują takie zaproszenie możliwie najwcześniej po*

Zaproszenie do składania wniosków skierowane do miast kandydujących do tytułu *zawiera* formularz wniosku ■ .

Termin składania *przez miasta kandydujące* wniosków w ramach zaproszenia do składania wniosków przypada *najwcześniej* 10 miesięcy po opublikowaniu zaproszenia.

3. Zainteresowane państwo członkowskie przekazuje wnioski Komisji.

* Dz.U.: proszę wstawić datę wejścia w życie niniejszej decyzji.

Artykuł 8

Wybór wstępny w państwach członkowskich

1. **Co najmniej** pięć lat przed **rokiem** obchodów każde **zainteresowane państwo członkowskie** zwołuje posiedzenie zespołu ekspertów i miast kandydujących poświęcone wyborowi wstępnemu.
2. **Po dokonaniu oceny** wniosków zgodnie z kryteriami **zespół** ekspertów ustala krótką listę miast kandydujących **i** sporządza sprawozdanie z **wyboru wstępnego**, w którym odnosi się do **wszystkich** wniosków i **proponuje między innymi** zalecenia dla miast kandydujących umieszczonych na krótkiej liście.
3. **Zespół** ekspertów przedkłada sprawozdanie z **wyboru wstępnego zainteresowanym państwom członkowskim** i Komisji. Każde z zainteresowanych państw członkowskich formalnie zatwierdza krótką listę opartą na sprawozdaniu zespołu ekspertów.

Artykuł 9

Wybór w państwach członkowskich

1. Miasta kandydujące umieszczone na krótkiej liście uzupełniają *i modyfikują* swoje wnioski, *aby spełnić kryteria i uwzględnić zalecenia zamieszczone w sprawozdaniu z wyboru wstępnego*, i *przedkładają* je zainteresowanemu państwu członkowskiemu, które następnie przekazuje je Komisji.
2. *Nie później niż dziewięć* miesięcy po posiedzeniu poświęconym wyborowi wstępnemu każde *zainteresowane państwo członkowskie* organizuje posiedzenie ■ zespołu ekspertów i miast kandydujących umieszczonych na krótkiej liście poświęcone wyborowi ostatecznemu.

W razie potrzeby zainteresowane państwo członkowskie może w porozumieniu z Komisją przedłużyć ten termin o rozsądny okres.
3. ■ Zespół ekspertów dokonuje oceny uzupełnionych *i zmodyfikowanych* wniosków.

4. ■ Zespół ekspertów sporządza sprawozdanie z *wyboru ostatecznego* odnośnie do tych wniosków wraz z rekomendacją dotyczącą nominowania na Europejską Stolicę Kultury jednego miasta z zainteresowanego państwa członkowskiego. Jednak jeśli żadne miasto kandydujące nie spełnia *wszystkich* kryteriów, ■ zespół ekspertów może zalecić nieprzyznawanie tytułu w danym roku.

Sprawozdanie *dotyczące wyboru ostatecznego* zawiera również zalecenia dla *wyłonionego* miasta dotyczące postępów, jakie mają zostać osiągnięte do roku obchodów.

Zespół ekspertów przedkłada sprawozdanie z *wyboru ostatecznego* zainteresowanemu państwu członkowskiemu i Komisji. ■

Artykuł 10

Wybór wstępny i wybór ostateczny w krajach kandydujących i potencjalnych krajach kandydujących

1. Komisja Europejska odpowiada za organizację konkursu dla miast w krajach kandydujących i potencjalnych krajach kandydujących.
2. *Co najmniej* sześć lat przed **rokiem** obchodów Komisja publikuje w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* zaproszenie do składania wniosków. **█**

Zaproszenie do składania wniosków skierowane do miast kandydujących do tytułu zawiera formularz wniosku.

Ostateczny termin składania wniosków w ramach zaproszenia do składania wniosków przypada najwcześniej 10 miesięcy po opublikowaniu zaproszenia.

█

4. **Co najmniej** pięć lat przed **rokiem** obchodów **zespół** ekspertów dokonuje wyboru wstępnego miast w oparciu o **formularz wniosku**. Nie organizuje się posiedzeń z udziałem miast kandydujących.

Po dokonaniu oceny wniosków zgodnie z kryteriami **zespół** ekspertów ustala krótką listę miast kandydujących **i** sporządza sprawozdanie z **wyboru wstępnego**, w którym odnosi się do **wszystkich** wniosków i **proponuje między innymi** zalecenia dla miast kandydujących umieszczonych na krótkiej liście. **Zespół ekspertów przedkłada Komisji** sprawozdanie **dotyczące wyboru wstępnego**.

5. Miasta kandydujące umieszczone na krótkiej liście uzupełniają **i modyfikują** swoje wnioski, **aby spełnić kryteria i uwzględnić zalecenia zamieszczone w sprawozdaniu z wyboru wstępnego**, i **przedkładają** je Komisji.

Nie później niż dziewięć miesięcy po posiedzeniu poświęconym wyborowi wstępnemu Komisja organizuje posiedzenie **zespołu** ekspertów i miast kandydujących umieszczonych na krótkiej liście poświęcone wyborowi ostatecznemu. **W razie potrzeby Komisja może przedłużyć ten termin o rozsądny okres**.

■ Zespół ekspertów dokonuje oceny uzupełnionych *i zmodyfikowanych* wniosków.

Sporządza on sprawozdanie z *wyboru ostatecznego* odnośnie do wniosków miast kandydujących umieszczonych na krótkiej liście wraz z rekomendacją dotyczącą nominowania na Europejską Stolicę Kultury maksymalnie jednego miasta z jednego kraju kandydującego lub potencjalnego kraju kandydującego.

Jednak jeśli żadne miasto kandydujące nie spełnia *wszystkich* kryteriów, ■ zespół ekspertów może zalecić nieprzyznawanie tytułu w danym roku.

Sprawozdanie z *wyboru ostatecznego* zawiera również zalecenia dla wyłonionego miasta na temat tego, jakie postępy ■ ma osiągnąć do roku obchodów.

Zespół ekspertów przedkłada Komisji sprawozdanie z wyboru ostatecznego.

Artykuł 11 Wyznaczenie

Komisja Europejska oficjalnie wyznacza aktem wykonawczym Europejskie Stolice Kultury, uwzględniając przy tym w należyty sposób zalecenia ■ zespołu ekspertów. Komisja informuje o wyznaczeniu Parlament Europejski, Radę i Komitet Regionów.

Artykuł 12 Współpraca między wyznaczonymi miastami

Miasta wyznaczone na ten sam rok starają się stworzyć powiązania między swoimi programami kulturalnymi, a w ramach procesu monitorowania określonego w art. 13 **mogą rozważyć** współpracę ze sobą.

Artykuł 13

Monitorowanie

1. Od momentu wyznaczenia miast na stolice kultury do rozpoczęcia roku obchodów [] zespół ekspertów monitoruje przygotowania do obchodów oraz udziela miastom wsparcia i wytycznych.
2. W tym celu Komisja zwołuje trzy posiedzenia z udziałem [] zespołu ekspertów i **wyznaczonych** miast, pierwsze posiedzenie odbywa się trzy lata przed [] **roku** obchodów, drugie posiedzenie odbywa się 18 miesięcy przed [] **roku** obchodów, a trzecie posiedzenie odbywa się dwa miesiące przed [] **roku** obchodów. Zainteresowane państwo członkowskie lub ***zainteresowany kraj kandydujący lub potencjalny kraj kandydujący*** może wyznaczyć obserwatora do uczestnictwa w tych posiedzeniach.

Miasta przekazują Komisji sprawozdania z postępów sześć tygodni przed każdym z posiedzeń.

W trakcie posiedzeń ■ zespół ekspertów zapoznaje się ze stanem przygotowań i udziela miastom porad, aby wspomóc je w opracowaniu wysokiej jakości programu *kulturalnego* i skutecznej strategii. Zespół ekspertów zwraca szczególną uwagę na zalecenia zawarte w sprawozdaniu zawierającym zalecenie wyboru oraz w poprzednich sprawozdaniach z monitorowania.

3. Po każdym posiedzeniu ■ zespół ekspertów sporządza sprawozdanie na temat stanu przygotowań i niezbędnych dalszych działań.

Zespół ekspertów przekazuje swoje sprawozdania ■ Komisji, *a także* zainteresowanym miastom i zainteresowanym państwom członkowskim *lub krajom*. ■

4. Oprócz posiedzeń monitorujących Komisja może w razie konieczności organizować wizyty członków ■ zespołu ekspertów w wyznaczonych miastach.

Artykuł 14

Nagroda

1. **█** Komisja Europejska *może przyznać wyznaczonemu miastu nagrodę pieniężną imienia Meliny Mercouri (zwaną dalej „nagrodą”) zależną od środków finansowych udostępnionych w stosownych wieloletnich ramach finansowych.*

Prawne i finansowe aspekty nagrody podlegają ramom odpowiednich unijnych programów na rzecz kultury.

2. **█** Nagroda jest wypłacana nie później niż do końca *marca* w roku obchodów, pod warunkiem że *zainteresowane* miasto dotrzymuje zobowiązań podjętych na etapie składania wniosku, *spełnia kryteria oraz uwzględnia* zalecenia zawarte w sprawozdaniu z wyboru ostatecznego i w sprawozdaniach z monitorowania.

Zobowiązania podjęte przez wyznaczone miasto na etapie składania wniosków uznaje się za dotrzymane, jeśli w programie i strategii nie wprowadzono żadnych istotnych zmian w okresie między etapem składania wniosków a rokiem obchodów, w szczególności jeśli:

- a) budżet *został utrzymany na poziomie pozwalającym zrealizować wysokiej jakości program kulturalny zgodnie z wnioskiem i kryteriami;*
- b) *odpowiednio* respektowana jest niezależność zespołu artystycznego;
- c) wymiar europejski jest nadal wystarczająco silny w ostatecznej wersji programu kulturalnego;
- d) w strategii *marketingowej i* komunikacyjnej i w materiałach informacyjnych wykorzystywanych przez *wyznaczone* miasto wyraźnie odzwierciedlany jest fakt, że tytuł Europejskiej Stolicy Kultury to *działanie unijne;*
- e) wprowadzono plany dotyczące monitorowania oraz oceny skutków obchodów dla danego miasta.

Artykuł 15
Ustalenia praktyczne

Komisja w szczególności:

- a) zapewnia ogólną spójność działania;
- b) zapewnia koordynację między państwami członkowskimi a ■ zespołem ekspertów;
- c) sporządza – na podstawie celów i kryteriów niniejszego działania oraz w ścisłej współpracy z zespołem ■ ekspertów – wytyczne mające stanowić pomoc przy procedurze wyboru i procedurze monitorowania;
- d) ***dostarcza technicznego wsparcia zespołowi ekspertów;***
- e) podaje do wiadomości publicznej wszystkie stosowne informacje i przyczynia się do nagłaśniania działania na szczeblu europejskim ***i międzynarodowym;***

- f) wspiera wymianę doświadczeń i **dobrych** praktyk między byłymi, obecnymi i przyszłymi **Europejskimi** Stolicami Kultury oraz miastami kandydującymi, **a także promuje szersze rozpowszechnianie sprawozdań z oceny danych miast i wyciągniętych wniosków.**

Artykuł 16

Ocena

1. Za ocenę rezultatów obchodów Europejskiej Stolicy Kultury odpowiada zainteresowane miasto.
Aby zapewnić spójne podejście do procedury oceny, Komisja opracowuje wspólne wytyczne i wskaźniki dla miast w oparciu o cele i kryteria [] .

Miasta **sporządzają** swoje sprawozdania z oceny **i przekazują je** Komisji [] do dnia 31 **grudnia** roku następującego po roku obchodów. Komisja publikuje [] sprawozdania z **oceny na swojej stronie internetowej.**

2. Niezależnie od ocen sporządzanych przez miasta Komisja *dba* także *o to, by* regularnie *sporządzane były* niezależne zewnętrzne oceny rezultatów *niniejszego działania*. ■

Niezależna zewnętrzna ocena koncentruje się na ujęciu wszystkich dotychczasowych obchodów Europejskiej Stolicy Kultury w kontekście europejskim, umożliwiając przyszłym Europejskim Stolicom Kultury i wszystkim europejskim miastom dokonywanie porównań i wyciąganie użytecznych wniosków. Elementem tej oceny jest również ocena niniejszego działania w ujęciu całościowym, w tym ocena efektywności procesów związanych z prowadzeniem działania, jego wpływu oraz możliwości jego usprawnienia.

Komisja przedstawia Parlamentowi Europejskiemu, Radzie i Komitetowi Regionów *następujące sprawozdania z oceny, do których w stosownych przypadkach załącza się odpowiednie wnioski:*

- a) pierwsze sprawozdanie okresowe ■ – *do* 31 grudnia 2024 r.,
- b) drugie sprawozdanie okresowe ■ – *do* 31 grudnia 2029 r.,
- c) sprawozdanie ex post ■ – *do* 31 grudnia 2034 r.

Artykuł 17

Uchylenie i przepisy przejściowe

Niniejszym uchyla się decyzję nr 1622/2006/WE. Stosuje się ją jednak nadal w odniesieniu do miast, które zostały już wyznaczone lub są wyznaczane na Europejską Stolicę Kultury na lata od 2012 r. do 2019 r.

Artykuł 18

Wejście w życie

Niniejsza decyzja wchodzi w życie następnego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Sporządzono w ■

W imieniu Parlamentu Europejskiego
Przewodniczący

W imieniu Rady
Przewodniczący

ZAŁĄCZNIK

Harmonogram prac

2020	Chorwacja	Irlandia	█
2021	Rumunia	Grecja	<i>Kraj kandydujący lub potencjalny kraj kandydujący</i>
2022	Litwa	Luksemburg	
2023	Węgry	Wielka Brytania	█
2024	Estonia	Austria	<i>Kraj kandydujący lub potencjalny kraj kandydujący</i>
2025	Słowenia	Niemcy	
2026	Słowacja	Finlandia	█
2027	Łotwa	Portugalia	<i>Kraj kandydujący lub potencjalny kraj kandydujący</i>
2028	Republika Czeska	Francja	
2029	Polska	Szwecja	█
2030	Cypr	Belgia	<i>Kraj kandydujący lub potencjalny kraj kandydujący</i>
2031	Malta	Hiszpania	
2032	Bułgaria	Dania	█
2033	Holandia	Włochy	<i>Kraj kandydujący lub potencjalny kraj kandydujący</i>